

det har ingen Betydning overfor det Spørgsmaal, paa hvilken Maade der kan gjøres mest Nytte ligeoverfor Skolerne. Ganske vist kommer man jo til ved Overgangen at bevilge Læsestuderium til Skolerne to Maanedes efter hinanden. Det er ganske rigtigt, men dette har Intet at sige, at man i dette Foraar bevilger disse Skoler Læsestuderium for 1874—75 og en Maaned eller halvanden derefter efter samme Norm, nemlig Virksomheden i indeværende Finantsaar, deres Læsestuderium for næste Finantsaar. Naar denne Overgang er sket, er det Hele færdigt, saa er det blot, at man i Fremtiden uddeler i Begyndelsen af Finantsaaret. Det er kun en Foranstaltning, hvormed man søger at bewirke, at det lille Beløb, som ydes til det store Tal af Højskoler, som reise sig omkring i Landet, kan blive til nogen mere Nytte, end hidtil har været Tilfældet. Beretningen om Fagskolen for Kvinder og under 18 c. om Anvendelsen af denne Konto til Undervisningsmidler osv. skal jeg ikke opholde mig ved, da det fremgaar af Betænkningen, men jeg vil tale et Par Ord om 18 b. Selve Uendringsskorslagene har jeg kortelig omtalt, men Side 493 i Tillæg B vil man finde i det sidste Stykke en Udtalelse fra Udvalget, paa hvilken jeg vil tillade mig at henlede Opmærksomheden. Udvalget begynder med at anføre det, man har at sige som Tillæg til, hvad Ministeren i lignende Retning udtalte sig for i Cirkulæret af 27de April 1874. Dette Cirkulære gaar aldeles i lignende Retning som Udvalgets Aanke. Her er fra Udvalgets Side kun Spørgsmaal om at forandre Noget i Tidspunkterne, som i dette Cirkulære ere nævnte, og faae en vis Betryggelse for, at de Beløb, som uddelles til de fattige Karle og Piger, paa bedste Maade komme dem til Nytte i det Diemed, hvori de skæntes. Det er altsaa kun til Udfyldning af, hvad der allerede i den Henseende af Ministeren er udtalt. Det Første, vi nyde der, er nemlig et Spørgsmaal, som har været drøftet ikke lidet af de nærmeste Vedkommende, Højskolebestyrerne, som de synes at tillægge en vis Vigtighed, og som det derfor synes ikke unaturligt at medtage, saa meget mere som man forventer, at Kontoen, hvilke af de stillede Forslag der end blive vedtagne, vil blive betydeligt forhøjet. Det er altsaa Spørgsmaalet om Uddelingstiden af disse Beløb, og der har man ventet at for de Karle og Piger, der søge Beløbene for at bruge dem om Vinteren, burde de gjerne være uddelte saa tidligt som f. Ex. til St. Hansdag, for at de Vedkommende i Tide kunde sige deres Tjeneste op til Efteraaret, forsaavidt de fik Beløbet. Ministeriet har i Cirkulæret nævnt et noget senere Tidspunkt. Med Hensyn til de Piger, som skulde have Understøttelse om Foraaret, burde de efter Udvalgets Formening have det at vide inden den 1ste Januar. Det Sidste kan selvfølgelig godt ske; i Efteraaret vide altid Skoleraadene, hvad de have at raade over i den Henseende. Om Foraaret kan det træffe sig, at

Skoleraadene endnu ikke vide det, men Ministeriet har i Cirkulæret af 27de April udtalt den Tanke, at Skoleraadene skulde indkalde Ansøgninger til en vis bestemt Tid i Foraaret uden Hensyn til, om Ministeriet havde meddelt dem, hvad de havde at uddele. Ministeriet har tilføjet, at selvfølgelig har man ikke derved tilsagt dem bestemte Beløb; det er ganske naturligt, men en Bevilling, som er given i en Række af Aar til saadant Diemed, har engang faaet en saadan Fasthed i Budgettet, at naar der kommer en Finantslov, veed man ogsaa, at en saadan Bevilling kommer; Størrelsen kan være noget forskjellig, men det influerer aldeles ikke paa det Spørgsmaal, og Skoleraadene kunne derfor godt uden at foregribe Noget indkalde Ansøgninger til en vis bestemt Tid, og de ville da kunne have Efterretninger fra Ministeriet om Beløbene saa tidligt, at de ville kunne meddele enhver Vedkommende, hvad han i den Henseende har at rette sig efter inden den af Udvalget foreslaaede Tid: St. Hansdag. Det næste Spørgsmaal angaar Opholdets Varighed paa Skolerne. Somme have ment, at det var ubilligt at binde Nogen af de Vedkommende til bestemt Tid, og Andre have ment, at der skulde sættes en bestemt Tid — jeg tænker her nærmest paa Højskolebestyrerne, forsaavidt jeg har fulgt med deres Udtalelser — af mindst 3 Maanedes. Forsaavidt det Første skulde betyde, at de vedkommende Elever maatte faae Beløbet og opholde sig efter deres eget Skøn kortere eller længere Tid, er det selvfølgelig, at denne Ordning aldrig kunde passere, og hvad den anden Uveit angaar, om de burde binde sig paa en bestemt Tid af 3 Maanedes for at komme til at nyde Godt af Beløbet, kunde det blive haardt mod flere af Eleverne; thi der kunde opstaa for Enkeltes Vedkommende paa Grund af indtrufne Omstændigheder, saasom Sygdom hos dem selv eller andre Forhindringer, nødvendig Grund til at forlade Skolen, forinden Tiden var udløbet, og de kunde da derved have udfat dem selv eller Skolen for et ubilligt Tab, naar de ingenjombestemt Hjælp fik paa Grund af den korte Tid, ligesom det ogsaa er en Selvfølge, at adskillige Personer, navnlig de, som indkaldes i Zanuar Maaned til Militærtjeneste og altsaa om Efteraaret have 2—3 Maanedes fri, inden de skulle ind, kunne ønske f. Ex. efter tidligere at have været paa en Højskole at gjenopfriske deres Kundskaber i en eller anden Retning, inden de mødte til Tjenesten, maaske med den Bagtanke at gjøre sig mere dygtige til efter endt Rekrutuddannelse at indtræde som Underbefalingsmand i Armeent. Naar den Ordning fulgtes, som her er foreslaaet, at Skoleraadene ingensinde meddelte Pengene til de enkelte Individier, som søgte derom — jeg veed ikke, hvilken bestemt Ordning der nu bruges — men kun en Anvisning paa Skolefonden for det og det Beløb, hvori stod saameget pr. Maaned og selvfølgelig uden nogen Antydning i Beskjend-